

KRETSLOPPSANPASSAD AVFALLSHANTERING

hos verksamheter

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PLANERA RÄTT FRÅN BÖRJAN	SID 1
HITTA TRANSPORTÖR OCH MOTTAGARE	SID 1
LAGSTIFTNING	SID 2
SORTERING AV AVFALL	SID 3
HUSHÅLLSAVFALL	SID 4
FARLIGT AVFALL	SID 4
EL-AVFALL	SID 5
FÖRPACKNINGAR OCH RETURPAPPER	SID 6
BRÄNNBART AVFALL	SID 7
ORGANISKT AVFALL	SID 7
AVFALL TILL ÅTERANVÄNDNING	SID 8
AVFALL TILL ÅTERVINNING	SID 8
ÖVRIGT ICKE-BRÄNNBART	SID 9
KÖRA SJÄLV ELLER ANLITA NÅGON	SID 10
TRANSPORTBESTÄMMELSER FÖR AVFALL ..	SID 11
RENHÅLLNINGSENTREPRENÖRER	SID 11
KONTAKTA	SID 12
MER INFORMATION	SID 13

SORTERA AVFALL SORTERA SORTERA

PLANERA RÄTT FRÅN BÖRJAN

Det är viktigt att se till att det finns funktionella och tillräckliga utrymmen för hantering och sortering av avfallet från verksamheten. Avfallshantering är ofta ett tungt och besvärligt arbete. Tänk på att utforma avfallsrum, anordningar och transportvägar så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls.

- Hur ska avfallshanteringen skötas på arbetsplatsen?
- Vilka avfallsslag ska sorteras?
- Vem eller vilka är ansvariga?
- Samordning med andra verksamheter i fastigheten?
- Hur sprids kunskap om avfallshanteringen bland personalen?

HITTA TRANSPORTÖR OCH MOTTAGARE

Transportör

Du kan hitta transportör inom länet om du söker på t ex ”Åkerier”, ”Återvinning” och ”Renhållningsentreprenörer, avfallshantering” i telefonkatalogens gula sidor. De flesta avfallsbolagen transporterar farligt avfall. Länsstyrelsen kan svara på om företaget har transporttillstånd.

Mottagare

Vem som får ta emot ditt avfall beror på vilken typ av avfall det är och om det är sorterat eller blandat. Kontakta alltid mottagaren före leverans om du är osäker på vilka avfallsslag som du kan lämna och hur du ska sortera det.

Du kan hitta avfallsmottagare om du söker på till exempel ”Återvinning” och ”Renhållningsentreprenörer, avfallshantering” i telefonkatalogens gula sidor.

Återvinningscentraler/ Miljöstationer

Återvinningscentraler/miljöstationer för farligt avfall från hushållen tar i huvudsak inte emot farligt avfall från företag och verksamheter. De är endast avsedda för hushållens farliga avfall och finansieras genom hushållens avfallstaxa. Vid kommunens återvinningscentral kan företag och andra verksamheter lämna avfall i små mängder mot en avgift. Undantag gäller elavfall som omfattas av det elavfallsavtal som kommunen ingått med elproducenterna. Sådant elavfall kan företag och verksamheter lämna på vissa återvinningscentraler. Mer information kan du få på kommunens hemsida.

LAGSTIFTNING

Samhällets mål är att avfallsmängden som helhet ska minskas och att farligt avfall ska tas omhand på ett betryggande sätt. Den grundläggande tanken är att det avfall som uppstår ska hanteras i följande prioriteringsordning:

- 1 Återanvändning - materialet återanvänds i befintligt skick
- 2 Återvinning - materialet bearbetas till ny produkt
- 3 Energiutvinning - avfallsförbränning i värmeverk
- 4 Deponering - lägga på tipp

Regler om avfallshantering finns främst i Miljöbalkens 15 kapitel (SFS 1998:808) . I Avfallsförordningen (SFS 2001:1063) finns flera detaljregler. Här framgår också att allt avfall klassas med en särskild avfallskod (tidigare EWC kod). Avfallskoderna finns i Avfallsförordningens bilaga 2. Kommunens renhållningsordning, innehåller lokala bestämmelser om avfall.

Begreppet verksamhetsutövare (dvs den som driver en verksamhet eller vidtar en åtgärd) är centralt i Miljöbalken. Verksamhetsutövaren är enligt Miljöbalkens hänsynsregler skyldig att:

- ha kunskap om avfallet från verksamheten och om vilka regler som gäller
- vidta rimliga åtgärder för att skydda miljö och hälsa
- utnyttja möjligheterna till återvinning och återanvändning
- minska avfallsmängderna så mycket som möjligt.

SORTERING AV AVFALLET

Flera olika avfallsslag uppstår hos verksamheter. Det är angeläget att sortera ut och särbehandla flera av dessa.

För vissa avfallsslag anges direkt i lagstiftningen att sortering och förvaring ska göras separat från annat avfall. Andra avfallsslag är inte detaljreglerade i lagstiftningen men det kan ändå finnas starka skäl att sortera ut dem. Detta gäller bl.a. metaller och organiskt avfall. Observera att verksamhetsutövaren enligt Miljöbalkens hänsynsregler är skyldig att utnyttja möjligheterna till återanvändning och återvinning.

Dessa avfallsslag ska eller bör sorteras separat.

- Hushållsavfall
- Farligt avfall
- El-avfall
- Förpackningar
- Brännbart avfall
- Organiskt avfall
- Avfall till återanvändning
- Avfall till återvinning
- Övrigt icke-brännbart avfall

→ AVFALLSSLAG DÄR DET FINNS DETALJREGLER OM ATT SORTERING MÅSTE GÖRAS. ÖVRIGA AVFALLSSLAG ÄR SÅDANA SOM BÖR SORTERAS TROTS ATT DET INTE FINNS DETALJREGLER.

De flesta verksamheter anlitar en eller flera renhållningsentreprenörer som hämtar avfallet. En del avfall får man själv köra till en sk mottagare av avfall, se transportregler sidan 10-11.

På följande sidor anges respektive avfallsslag med exempel och något om varför sortering ska eller bör göras.

HUSHÅLLSAVFALL

Hushållsavfall, eller hushållsliknande avfall, är sådant avfall som uppkommer som en direkt följd av att människor oavsett ändamål eller verksamhet uppehåller sig inom en lokal eller anläggning.

Kommunen har monopol på hanteringen av hushållsavfallet. Det innebär att alla verksamheter är skyldiga att sortera ut denna typ av avfall och att anlita kommunens entreprenör för hämtning.

Exempel

Restaurangavfall och kompostfraktion samt köks- och städavfall från omklädningsrum, fikarum, personalmatsalar och toaletter.

FARLIGT AVFALL

Farligt avfall är avfall som har sådana egenskaper att det kan vara skadligt för människor och miljö. Vad som är farligt avfall framgår av Avfallsförordningen. Farligt avfall skall alltid sorteras ut och förvaras för sig. För farligt avfall gäller särskilda regler om förvaring, transport och dokumentation.

Exempel

Spillolja, starka rengöringsmedel, bekämpningsmedel, batterier, kasserade färgburkar och lösningsmedelsavfall.

Små mängder farligt avfall från egen verksamhet kan, efter skriftlig anmälan till länsstyrelsen, mot avgift lämnas sorterat till godkänd mottagare. Kontakta Länsstyrelsen om ni själva vill transportera ert farliga avfall.

Kontrollera alltid att den mottagare ni väljer har tillstånd att ta hand om ert avfall! Kontakta alltid mottagaren innan första transporten för uppgift om priser, mottagningstider, vilken sortering, emballering, dokumentation etc som krävs.

EL-AVFALL

El-avfall är kasserad elektrisk och elektronisk utrustning dvs utrustning som behöver sladd eller batteri för att fungera, och delar av sådan utrustning.

En del el-avfall är farligt avfall, en del omfattas av producentansvar. För allt el-avfall gäller att det ska genomgå förbehandling enligt särskilda bestämmelser innan slutlig behandling. El-avfallet måste därför sorteras ut från annat avfall.

Blandade kasserade elektriska och elektroniska produkter som innehåller farliga komponenter, samt där osäkerhet föreligger, ska hanteras som farligt avfall. Se under rubriken Farligt avfall.

Små mängder el-avfall av sådan typ som även finns i hushåll kan lämnas sorterat enligt anvisning på kommunens återvinningscentraler. Observera att kyl- och frysdiskar samt fast installation, till exempel värmepumpar, **inte** tas emot.

Vid större mängder el-avfall kontakta El-kretsen för att få ett avlämnarintyg alternativt lämna mot en avgift. För mer information se www.el-kretsen.se. Elkretsen har vissa villkor för att avfallslämnare ska få använda detta system kostnadsfritt.

Exempel

Kasserade datorer, mobiltelefoner, lysrör, glödlampor, hushållsapparater, TV, maskiner, verktyg, spisar, ugnar mm.

AVFALL MED PRODUCENTANSVAR

Producentansvaret gäller för alla förpackningar, bl a papp, wellpapp, metall, plast, glas och för returpapper. För mer information se REPA:s hemsida www.repa.se
Kontorspapper klassas inte som returpapper men för kontorspapper finns frivilliga åtgärden om insamling. Kontakta ett återvinningsföretag om returpapperlåda.

OBS! Kuvert och post-it lappar läggs med det brännbara avfallet.

Producentansvaret innebär att producenten är skyldig att ta tillbaka avfallet och anvisa insamlingsplatser där det utsorterade avfallet kan lämnas kostnadsfritt. Avfallslämnaren är i sin tur skyldig att sortera ut detta avfall och lämna det i de insamlingssystem som producenterna anvisar.

Om ditt företag har stora mängder förpackningar av plast, metall, kartong eller well kan det vara en klok affär att själv "sälja" sina förpackningar till något av de företag som handlar med materialslaget. Kontakta den avfallsentreprenör du vill anlita.

Små mängder **förpackningar** av hårdplast, metall, papper/kartong och glas samt förpackningar av well kan lämnas gratis på kommunens återvinningscentraler.

Små mängder **returpapper** kan lämnas gratis på kommunens återvinningscentraler. Större mängder kan lämnas till exempelvis Stena Recycling eller Ragnsells. Båda dessa firmor tar även emot utsorterad well och kartong. De tar även emot ren krymp- och sträckfilm.

Utöver förordning om producentansvar för förpackningar så finns förordningar även för däck, bilskrot och elektroniska och elektroniska produkter.

Exempel

På returpapper är tidningar, direktreklam, kataloger och liknande.

BRÄNNBART AVFALL

Brännbart avfall ska sorteras ut från avfall som inte är brännbart. Bakgrunden till sorteringskravet är att det är förbjudet att deponera (lägga på tipp) brännbart avfall. Resurshushållningen förbättras genom att använda det brännbara avfallet till energiutvinning samtidigt som sortering vid källan ger ett renare avfall.

Små mängder brännbart avfall kan mot avgift lämnas sorterat enligt anvisning på kommunens återvinningscentraler. Större mängder kan lämnas mot avgift eller transporteras till godkänd mottagare, se kontakt lista sidan 12.

Exempel

Trä, kasserade möbler och plast.

ORGANISKT AVFALL

Organiskt avfall är sådant avfall som innehåller organiskt kol. Organiskt avfall som är biologiskt lättnedbrytbart ska i första hand behandlas biologiskt, genom t.ex. kompostering eller rötning. Det är idag inget lagkrav att sortera ut denna typ av avfall. Det finns dock ett nationellt miljömål som handlar om utsortering och biologisk behandling av matavfall så ett lagkrav kan komma.

Exempel

Livsmedelsavfall och gödsel.

AVFALL TILL ÅTERANVÄNDNING

Med återanvändning menas att ett föremål används igen för samma eller liknande ändamål som tidigare.

På vissa återvinningscentraler finns det möjlighet att skänka begagnat byggmaterial till Återbruket, som sedan säljer det vidare. Man kan också sälja och köpa begagnat byggmaterial t ex via Bygg igen www.byggigen.se. Det finns också företag som handlar med begagnade kontorsmöbler. Flera hjälporganisationer tar emot begagnade möbler mm. Adresser till dessa hittar du på Gula sidorna (www.gulasidorna.se).

Exempel

Möbler, köksinredningar, byggmaterial, lastpallar och maskiner.

AVFALL TILL ÅTERVINNING

Med materialåtervinning menas när ett avfall förvandlas till en ny råvara. Stena Recycling AB och Ragnsells AB, är ett exempel på företag som tar emot och återvinner järn- och metallskrot, se kontaktlista sidan 12.

Exempel

Metallskrot.

ÖVRIGT ICKE-BRÄNNBART AVFALL

När alla andra avfallsslag sorterats ut återstår en icke brännbar rest som till allra största delen läggs på deponi (tipp). Oftast sorteras denna rest ytterligare en gång av avfallsmottagaren innan den slutligen hamnar på deponin.

Små mängder icke brännbart avfall kan mot avgift lämnas sorterat enligt anvisning på kommunens återvinningscentraler. Större mängder kan lämnas mot avgift eller transporteras till godkänd mottagningsanläggning, se kontaktlista sid 12.

Exempel

Keramik, porslin och glas som inte är förpackningar.

Nya föreskrifter om avfall som läggs på deponi innebär att avfallslämnaren fr.o m. 2005 ska göra en grundläggande karakterisering av avfallet och beskriva dess ursprung, sammansättning och på vilken slags deponi avfallet kan läggas.

KÖRA SJÄLV ELLER ANLITA NÅGON

En del avfallsslag får man transportera själv. För de flesta verksamheter är det nog mest rationellt att anlita en transportör för hämtning av avfallet. På Gula sidorna finns ett stort antal renhållningsentreprenörer. Många av dessa kan hjälpa er att ta fram en helhetslösning för er verksamhet.

Kontakta alltid transportören innan den första transporten för uppgifter om priser, vilken sortering, emballering, dokumentation etc som kan krävas.

Oftast väljer transportören mottagare men man kan också själv välja vem som ska ta emot avfallet med hänsyn till pris m.m.

Kontrollera alltid att transportören har giltigt transporttillstånd för det aktuella avfallet. För transport av farligt avfall krävs separat tillstånd. Kontakta Länsstyrelsen för att få en lista över godkända transportörer. Ett transportdokument ska följa varje transport av farligt avfall.

TRANSPORTBESTÄMMELSER FÖR FARLIGT AVFALL.

Ska du transportera ditt farliga avfall ska du alltid anmäla eller söka tillstånd först, vilket görs hos Länsstyrelsen, se länsstyrelsen hemsida.

Anmälan krävs om mängden farligt avfall i egen verksamhet är mindre än.

- 400 l oljeavfall per år
- 200 l lösningsmedelsavfall per år
- 200 l färg- eller lackavfall per år
- 300 st hela lysrör eller andra ljuskällor per transport
- 300 kg använt köldmedium per transport
- 300 kg avfall av elektriska och elektroniska produkter per transport, eller
- sammanlagt 100 kg övrigt farligt avfall

Är mängderna större än ovan angivna så krävs tillstånd av Länsstyrelsen.

Detta gäller ej farligt avfall som innehåller PCB, kvicksilver (hela lysrör eller andra ljuskällor är undantaget), cyanid eller kadmium - då krävs alltid tillstånd av Länsstyrelsen!

TRANSPORTBESTÄMMELSER FÖR AVFALL

- Hushållsavfallet får endast transporteras av kommunens entreprenörer
- Transport av farligt avfall kräver alltid anmälan eller tillstånd från länsstyrelsen.
- Avfall för återanvändning får transporteras fritt.
- För transport av övrigt avfall som uppkommer i verksamheten gäller:
  - Eget avfall mindre än 50 ton eller 250 m³ per år får transporteras fritt, över denna mängd krävs anmälan till länsstyrelsen.
  - För att köra avfall åt andra krävs alltid anmälan eller tillstånd från länsstyrelsen. Anlitad transportör skall alltså vara anmäld eller ha tillstånd från länsstyrelsen

Renhållningsentreprenörer som har mottagningsanläggningar eller utför transporter i Dalarnas län:

- **Ragnsells AB** tel. 0243-697 30, www.ragnsells.se
- **DAKA (Dala Specialavfall AB)** tel. 0243-697 50, 0226-804 80
- **SITA Sverige AB** tel. 0250-297 60, 0226-515 80, 070-185 35 03, 023-299 00, www.sita.se, e-post: dalarna@sita.se
- **Stena Recycling** tel. 0243-166 50, 0240-376 83 (returpaper) tel. 0243-159 70, fax. 0243-21 19 90, www.stenarecycling.se
- **SAKAB** tel. 019-30 52 00, 026-18 30 69

Fler renhållningsentreprenörer hittar du på Gula Sidorna. www.gulasidorna.se

KONTAKTA

Avesta kommun

Miljö- och byggförvaltning
Teknisk service
Tel: 0226-64 50 00 vx.
www.avesta.se

Borlänge kommun

Miljökontoret
Tel: 0243-740 00 vx
www.borlange.se

Falu kommun

Miljöförvaltningen
Tel: 023-832 85 exp.
www.falun.se

Gagnef kommun

Miljö- och byggförvaltning
Tel: 0241- 151 95 exp.
www.gagnef.se

Hedemora kommun

Miljö- och byggförvaltning
Tel: 0225-340 00
www.hedemora.se

Malung- Sälen kommun

Miljökontor: tel. 0280-183 90
Tekniska: 0280- 181 57
www.malung.se

Länsstyrelsen Dalarnas län

Miljöbalksfunktionen
Tel: 023- 810 00 vx.
www.lst.se

AVFALLSBOLAG:

Borlänge Energi

Tel: 0243- 730 00
www.borlange-energi.se

Dala Vatten och Avfall

Gagnef, Leksand och Rättvik
Tel: 020- 200 210 Kundtjänst
www.dalavattenavfall.se

Orsa kommun

Miljökontor: tel 0250-55 21 57
Renhållning: tel 0250-55 21 01
www.orsa.se

Rättviks kommun

Miljö- och räddningsförvaltning
Tel: 0248-70 000 exp.
www.rattvik.se

Smedjebackens kommun

Miljö- och räddningsförvaltning
Tel: 0240- 66 00 00 vx.
www1.smedjebacken.se

Sätters kommun

Miljökontoret: tel 0225- 55 132
Gatukontoret:
tel 0225-55 151, 55 152
www.sater.se

Vansbro kommun

Miljö- och byggenheten
Stödproduktion avfall
Tel: 0281- 750 00 vx.
www.vansbro.se

Mora kommun

Miljökontor: tel. 0250-55 21 57 e
Tekniska förvaltningen:
Tel: 0250-26 000
www.mora.se

Hedemora Energi

Tel: 0225- 26 320
www.hedemoraenergi.se

Smedjebacken Energi AB

Tel: 0240-660 660
www.smedjebacken.se/seab/renh.htm

Leksands kommun

Miljökontoret
Tel: 0247-80 148 exp.
www.leksand.se

Ludvika kommun

Miljö- och byggkontoret
Tel: 0240-863 10
Tekniska kontoret:
Tel 0240-86000
www.ludvika.se

Älvdalens kommun

Miljöavdelningen
Teknikområdet
Tel: 0251-80 000 vx.
www.alvdalen.se

Falu Energi & Vatten

Tel: 023-77 49 00
www.fev.se

MER INFORMATION

Miljöbalken, www.naturvardsverket.se

De viktigaste reglerna finns i miljöbalkens kapitel 15, och i avfallsförordningen m.fl. förordningar med tillhörande föreskrifter, bland annat de om producentansvar. På www.naturvardsverket.se klicka på Lag och Rätt.

Materialbolagen, www.repa.se, tel. 0200-88 03 10 **Glasbanken**,

www.glasbanken.com och **El-Kretsen**, www.el-kretsen.se, tel. 08-545 212 90,

Däck, www.sdab.se, **Skrotbilar/lantbruksskrot**, tel. 020-75 76 00, www.hrs.se och www.refero.nu, **Pallpoolen**, www.pallpoolen.com, **Jordbruksplast**, www.svepretur.se

På webbplatserna finns en sökfunktion där närmaste insamlingsställe anges för aktuellt avfallslag som omfattas av producentansvar

Naturvårdsverket www.naturvardsverket.se

Här finns olika handböcker om t ex Avfall från elektriska och elektroniska produkter (Handbok 2001:7) och om Farligt avfall (2003:8)

*S*tora mängder avfall uppkommer vid verksamheter som exempelvis handel, kontor, industrier, verkstäder och restaurang. Det är viktigt att avfallsmängderna minimeras så mycket som möjligt och att det avfall som ändå uppkommer tas om hand på ett riktigt sätt. Ett sätt att minska mängden avfall är att källsortera så mycket som möjligt och lämna till återvinning. Farligt avfall måste tas om hand så att det inte hamnar på avvägar.

Materialet är framtaget av miljöförvaltningen i Göteborgs Stad. Miljötillsyn Dalarna/Avfallsgruppen har därefter anpassat och omarbetat innehållet för Dalarnas län. Miljötillsyn Dalarna är ett samarbete mellan samtliga kommuner i Dalarna och Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Februari 2008